

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาระดับประถมศึกษาเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปวงชนชาวไทยทุกคนพึงมีสิทธิ์จะได้รับ เพราะเป็นการศึกษาภาคบังคับที่รัฐต้องวางรากฐาน คุณภาพชีวิตสำคัญแก่ประชาชนของตน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าคุณภาพประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศต้องมีคุณลักษณะตามจุดหมายของหลักสูตรประถมศึกษาเป็นอย่างดี และโดยที่รัฐต้องใช้งบประมาณอย่างมหาศาลในการลงทุนจัดการศึกษาระดับนี้ สิ่งที่แสดงถึงความคุ้มค่าในการลงทุน น่าจะเป็นประสิทธิภาพของผลผลิตที่ออกมา ซึ่งหมายถึงนักเรียนที่จบชั้นประถมศึกษา ตัวชี้วัดคุณภาพที่ชัดเจน คือนักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดหมายของหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2530 : 1) และในการประเมินคุณภาพการประถมศึกษาในปัจจุบันได้ใช้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพประการหนึ่ง

ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา งานที่จะส่งผลต่อคุณภาพนักเรียนได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การปรับปรุงคุณภาพของนักเรียนจึงขึ้นอยู่กับคุณภาพของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเป็นสำคัญ

ปฏิญญา สาคร (2526 : 324) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการไว้ว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับพัฒนาการสอนนักเรียนให้ได้ดีและมีประสิทธิภาพที่สุด ความจริงผู้บริหารการศึกษาหรือครูใหญ่ทุกคนควรจะเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะหน้าที่ของโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาทุกแห่งคือ การให้ความรู้แก่นักเรียนในด้านวิชาการ ครูใหญ่เป็นผู้นำในด้านวิชาการ โดยทำงานร่วมกับครู กระตุ้นเตือนครูให้คำแนะนำครูและประสานงานให้ครูทุกคนทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา เป็นสำนักงานในเขตการศึกษา 11 ซึ่งประกอบด้วย 5 จังหวัด คือ นครราชสีมา สุรินทร์ ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และชัยภูมิ สำนักงานนี้มีโรงเรียนในความรับผิดชอบทั้งสิ้น 1,334 โรงเรียน โรงเรียน สาขา 11 สาขา นักเรียน 312, 996 คน ครู 14, 682 คน ห้องเรียน 12, 592 ห้อง (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา 2531 : 7) โรงเรียนเหล่านั้นตั้งอยู่ในพื้นที่ 20 อำเภอ และ 3 กิ่งอำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ดำเนินงานการศึกษาระดับประถมศึกษา และก่อนประถมศึกษา

ในด้านคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพนักเรียน โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ปรากฏว่าจังหวัดนครราชสีมา มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าทุกจังหวัด ในเขตการศึกษา 11 และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศ ทั้งในปี พ.ศ. 2529 และ พ.ศ. 2530 เว้นแต่กลุ่มการงานพื้นฐานอาชีพ ปี พ.ศ. 2530 ซึ่งจังหวัดชัยภูมิสูงกว่าเล็กน้อย ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ศูนย์วิทยพัชยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามจังหวัด
ในเขตการศึกษา 11 ปีการศึกษา 2529-2530

จังหวัด	ปีการศึกษา 2529				ปีการศึกษา 2530			
	ไทย	คณิต	สปช.	กพอ.	ไทย	คณิต	สปช.	กพอ.
นครราชสีมา	67.87	60.19	63.93	73.31	59.34	47.74	52.94	62.23
สุรินทร์	61.60	49.59	55.00	66.64	56.19	44.45	50.64	59.18
ศรีสะเกษ	56.67	42.11	51.57	62.57	54.15	41.79	49.49	58.43
บุรีรัมย์	54.32	39.44	49.77	60.51	45.07	38.44	47.22	56.92
ชัยภูมิ	59.44	49.47	54.63	67.21	58.75	46.61	52.24	63.15

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. รายงานการประเมินความ
ก้าวหน้าคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 (กรุงเทพมหานคร : เอกสารกอง
วิชาการ, 2531.), หน้า 121-122.

จากข้อมูลในตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่า จังหวัดนครราชสีมามีผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนสูงสุดในเขต ทั้งในภาพรวมและรายกลุ่มประสบการณ์ ซึ่งจากพื้นฐานความคิด
ที่ว่า งานวิชาการเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดที่จะส่งผลถึงคุณภาพนักเรียน ผู้วิจัยจึงสนใจ
ที่จะทำการวิจัยเรื่องการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนสูง ในจังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง เฉพาะในขอบข่ายของงานวิชาการที่กำหนดโดยสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

1. งานด้านหลักสูตร และการนำหลักสูตรไปใช้
2. งานการเรียนการสอน
3. งานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน
4. งานวัดผล และประเมินผล
5. งานห้องสมุด
6. งานนิเทศการศึกษา
7. งานคำนวณวางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน
8. งานส่งเสริมการสอน
9. งานประชุมอบรมทางวิชาการ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผลการวิจัยจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง
2. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางให้โรงเรียนและสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดต่าง ๆ นำไปใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนต่อไป

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารงานตามขอบข่ายของงานวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษา 9 งาน

โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2530 ได้คะแนนเฉลี่ยสูงอยู่ใน 25 เปอร์เซ็นต์แรก จากการประเมินคุณภาพของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา

โรงเรียนขนาดใหญ่มาก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 721 คนขึ้นไป

โรงเรียนขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 301-720 คน

โรงเรียนขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่

121-300 คน

โรงเรียนขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 61-120 คน

โรงเรียนขนาดเล็กมาก หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 60 คน

วิธีดำเนินการวิจัย

ก. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง 25 เปอร์เซ็นต์แรกของจำนวนโรงเรียนในจังหวัดนครราชสีมา คือ 322 โรงเรียน จากโรงเรียนทั้งหมดที่เปิดสอนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2530 1,288 โรงเรียน เมื่อกระจายโรงเรียนตามขนาด เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มาก 17 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 42 โรงเรียน ขนาดกลาง 169 โรงเรียน ขนาดเล็ก 78 โรงเรียน และขนาดเล็กมาก 16 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างประชากร ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 คิดเป็นโรงเรียน 32 โรงเรียน เมื่อเทียบสัดส่วนเป็นรายขนาด เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มาก 2 โรงเรียน ขนาดใหญ่ 4 โรงเรียน ขนาดกลาง 17 โรงเรียน ขนาดเล็ก 7 โรงเรียน และขนาดเล็กมาก 2 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการหรือผู้ทำหน้าที่ดังกล่าวในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง รวมเป็นผู้ให้ข้อมูลจำนวน 32 คน

ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview)

แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

2. แบบวิเคราะห์เอกสาร ใช้ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน

ค. การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยไปดำเนินการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากเอกสารด้วยตนเอง

ง. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา หาค่าความถี่และค่าร้อยละ และการจัดลำดับ

2. ข้อมูลจากเอกสารใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ตารางประกอบความเรียง

ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 1 กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย และลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึง การบริหารงานวิชาการ งานด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอน การวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งาน

วางแผนและกำหนดวิธีดำเนินงาน งานส่งเสริมการสอน งานประชุมอบรมทางวิชาการ
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เก็บรวบรวม
ข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย